

זמני השבת (ת"א):

כניסת השבת: 18:27

יציאת השבת: 19:25

ט' תשרי תשע"ד

גיליון מס' 133

שאל אביך ויגדך

שאלות ותשובות על יום הכיפורים

מאת ר' עזרא מרום

עונג שבת

יום הכיפורים

"בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי"

האדם אינו רואה את ההשגחה כיוון שלא נוח לו להכיר טובה לבורא ולקיים מצוותיו.

יש רמז לזה בתפילת הפרנסה. בתפילה זו אנו קוראים את הפסוק "ויהי ה' את יוסף ויהי איש מצליח ויהי בבית אדוניו המצרי" להראות את גודל ההשגחה שאפילו ליוסף הצדיק, שהיה עבד אצל אדוניו, ההצלחה האירה פנים נגד הטבע.

אבל אם קוראים את הפסוק מהסוף להתחלה זה מראה שהאדם לא רואה את ההשגחה: "המצרי אדוניו בבית" אדם הופך את המעסיק שלו לאדוניו. "ויהי מצליח איש" הטוען שהוא אדם מצליח ומלא כישרונות. "ויהי יוסף את ה' ויהי" האדם אומר אני עוזר להקב"ה, אם אני לא עושה כלום לא יהיה לי מאומה.

הרב רון יוסף

יהי רצון שנזכה כולנו לחזור בתשובה שלמה, שנחתם בספר חיים טובים ונזכה לגאולה שלמה אכ"ר.

1. פרט 5 מנהגים שעושים בערב יום הכיפורים.

א. כפרות. ב. התרת נדרים. ג. טבילה במקווה. ד. צדקה. ה. 39 מלקות.

2. מדוע נוהגים ללבוש בגדים בצבע לבן ביום הכיפורים?

כדי לקיים את דברי הנביא: "אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו".

3. ציין 2 עניינים הקשורים הקשורים ליום הכיפורים שמספרם הוא 25?

א. 5 עינויים. ב. 5 תפילות בחג.

4. איזה פס' אומרים 3 פעמים לפני תפילת "כל נדרי"?

"אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה".

5. בצלו של איזה עץ ישב יונה הנביא? קיקיון.

6. מהם התוספות או שינויים בתפילת העמידה בעשרת ימי תשובה?

מוסיפים: "זכרנו לחיים", "מי כמוך", "כתוב לחיים טובים", "בספר חיים", ומשנים את הנוסח ב"האל הקדוש" ל"המלך הקדוש" וב"מלך אוהב צדקה ומשפט" ל"המלך המשפט".

7. באיזו תפילה מוסיפים לפני העמידה את הפס': "כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאותיכם לפני ה' תטהרו"?

בתפילת ערבית.

8. באיזו פרשה קוראים בתורה בשחרית?

ב. מדוע דווקא בפרשה זו?

א. בפרשת אחרי מות, בספר ויקרא. ב. כי בה מתוארת עבודת הכהן הגדול ביוה"כ.

9. לפני תפילת מוסף עושים אזכרת נשמות. באילו חגים נוספים

מזכירים נשמות?

בשמיני עצרת, בשביעי של פסח ובחג השבועות.

10. כיצד נקראת השבת שלפני יום הכיפורים ומדוע?

שבת שובה ע"ש ההפטר"ה שובה ישראל עד ה' אלוהיך" (הושע, י"ד)

11. מהם 2 הסיבות לקריאה בספר יונה?

א. בגלל שחזרה בתשובה ביטלה את הגזירה על אנשי נינוה.

ב. בה מובלט הרעיון שהקב"ה מלוא כל הארץ כבודו שהרי גם ממעי הדג שמע את תפילת יונה.

12. א. כמה פעמים אומרים וידוי בתפילת יום הכיפורים?

ב. מה משמעות מס' זה?

א. 10 פעמים.

ב. כדי לתקן מה שפגמנו ב-10 הדיברות.

13. א. מהי התפילה האחרונה ביום הכיפורים? ב. מה משמעות השם?

א. תפילת נעילה.

ב. 1. בשעה זו ננעלו שערי בית המקדש וננעלים שערי שמיים.

2. התפילה שמסיימת, נועלת את היום הקדוש.

14. כיצד מתממש הביטוי: "מצוה גוררת מצווה" במוצאי יוה"כ?

נוהגים במוצאי יום הכיפורים להתחיל בבניית הסוכה.

15. מדוע הכהן הגדול לא נכנס לפני ולפנים בבגדי זהב?

כי הזהב מזכיר את חטא עגל הזהב ולכן אין קטגור נעשה סניגור.

16. מתי חוברה תפילת "כל נדרי"?

בימי האנוסים בספרד.

הלימוד בעלון מוקדש לעילוי נשמתם של רחל כהן בת אברהם וצילה בת זאב ז"ל

ולרפואתו המהירה והשלמה של ליאב בן שגית

1. מה הם הדברים האסורים ביום הכיפורים? (ויקרא כג, כז-לב)
2. מה עונשו של המחלל את יום הכיפורים? (ויקרא כג, כז-לב)
3. אילו קורבנות מוסף מקריבים ביום כיפור? (במדבר כט, ז-יא)
4. מה טעם עינויי יום הכיפורים? (ויקרא טז, כט-לד)
5. מה נחשב לאדם כאילו התענה? (קצוש"ע קה, ב)
6. מה מיוחד במנחה של ערב יום כיפור? (קה, ג)
7. מה נהגו בגלל הפסוק "זבח לאלוקים תודה ושלם לעליון נדריך"? (קה, ד)
8. עד מתי מותר לאכול ולשתות בערב יום כיפור? (קה, ה)
9. אילו דברים ראוי לאכול בערב יום הכיפורים, ומדוע? (קה, ו)
10. מה על הבנים והבנות לעשות בערב יום כיפור? (קה, ז)
11. האם צריך להדליק נרות בערב יום הכיפורים? (קה, ח)
12. מדוע לובשים בגדים לבנים ביום הכיפורים? (קה, ח)
13. מה אסור ביום הכיפורים מלבד אכילה ושתייה? (קו, א)
14. איזו רחיצה מותרת ביום הכיפורים (כמו בתשעה באב)? (צ, ח ט)
15. אילו נעליים אסורות ביום הכיפורים? (קו, ה)
16. איך מחנכים את הקטנים למצוות ביום הכיפורים? (קו, ח ט)
17. מי אוכל ביום כיפור, ובאיזה אופן? (קו, ח יב-יד כא-כח)
18. במה פותחים את תפילת יום הכיפורים, ומדוע? (קו, ג)
19. מהו זמן אמירת "כל נדרי"? (קו, ד)
20. כיצד יש לומר את הווידוי? (קו, יב)
21. מה השינויים בתפילת מוסף ביום הכיפורים שחל בשבת? (קו, כ)
22. מה יש להכין לקראת "סדר העבודה" ביום כיפור? מדוע? (קו, כ)
23. מתי מתחילים את תפילת "נעילה" ביום כיפור? (קו, כב)
24. מדוע תוקעים בשופר לאחר תפילת "נעילה" ביום כיפור? (קו, כד)
25. "נר ששבת" מהו? (קו, כז)
26. מה ההבדל בין הבדלה במוצאי יום כיפור להבדלה במוצאי שבת? (קו, כז-כז)
27. מה מברכים אחרי תפילת מוצאי יום כיפורים? (קו, כח)
28. מדוע אין אומרים תחנון בין יום הכיפורים לחג סוכות? (קו, כט)

חידון באדיבות פרסומא אתר מידע לקהילה הדתית ברחובות

ערב יום כיפור ועשרת ימי תשובה	ליל יום הכיפורים	ספר יונה
1. במה נהוג לעשות כפרות? (מנה לפחות שני סוגים)	1. מהי תפילת "כל נדרי"? מדוע היא נאמרת בתחילת היום הקדוש?	1. למה ברח יונה? מה רצה להשיג בבריחתו?
2. בקשת הסליחה היא מרכיב חשוב בתשובה. מהו התנאי הנדרש כדי שעבירה על מצוות שבין אדם לחברו תתכפר ביום כיפור?	יום הכיפורים וסדר העבודה עיקר יום הכיפורים בזמן בית המקדש היה סדר העבודה, בו הכהן הגדול הוא שליחו של עם ישראל.	2. כמה זמן שהה יונה במעי הדג וכיצד ניצל לבסוף?
3. מדוע אנו פונים בימים אלו אל הקב"ה גם בלשון אבינו וגם בלשון מלכנו? (רמז: "היום הרת עולם")	1. שני הקורבנות עליהם נאמר וידוי הם פר ושני שעירים. על מי מכפר הפר ועל מי מכפרים שני השעירים?	3. ציין שלוש דמויות שחזרו בתשובה בספר יונה.
4. כיצד נקראת השבת שלפני יום הכיפורים ומדוע?	2. מה סופו של השעיר שעלה עליו הגורל "לעזאזל"?	4. מה מלמד הקב"ה את יונה במעשה הקיקיון?
		תפילת נעילה איזו מילה מוחלפת לנו בברכה זו בתוספות "וכתוב לחיים טובים..." ו"בספר חיים ברכה... נזכר ונכתב"?

www.piruma.com

סיפור מתוך "סיפורי עם מעדות ישראל"

מאת מלכה כהן

יצאו השתיים ועשו כמצוותו. חזרה אחת והביאה אבן גדולה מאוד, והשניה הביאה שק מלא צורות אבנים קטנות. העביר הישיש עיניו על פני האבן הגדולה ועל צורות האבנים הקטנות ואמר להן: "היטבתן לעשות; ועתה החזרנה את האבנים למקומן, ושובנה אלי, אז אגיד לכן דברי". הלכו השתיים לעשות כדבריו. הראשונה מצאה על נקלה את המקום ממנו לקחה את האבן הגדולה והחזירה אותה למקומה; אבל השניה טרחה ועמלה ובשום אופן לא יכלה לקבוע את המקומות שמהן צברה את כל חלוקי האבנים שהיו בידה. היא חזרה איפוא אל הישיש ובידה עדיין משא של אבנים קטנות. אמר להן הזקן: "עתה אגיד לכן את דברי. את, הראשונה, הנחת את האבן הגדולה במקומה, כי זכרת מהיכן ומאין לוקחה. כך גם עניין העוון שלך זכרת את עוונך, עינית את נפשך, נשאת יסורים, מצפונך לא נתן לך מנוח, גם ריצית עוונך כמה שיכולת. התביישת בחטא, אך לא התביישת להתוודות עליו, ולכן סלח לך אלוהים".

ואל השניה פנה ואמר: "את, בעלת האבנים הקטנות, חטאת, לכאורה, חטאים קלים, פעוטים ושונים, והם לא הכבידו על מצפונך ולא הכאיבו לך, לא זכרת אותם ולא התחרטת עליהם ולכן גם לא תיקנת אותם, ובוודאי גם הטפת מוסר לאחרים, ואיך יסלח לך אלוהים?"

בעיר אחת היה ישיש צדיק, שהיה מכובד על הבריות. היו באים אליו אנשים ונשים להתוודות לפניו על חטאיהם, לבקש ברכתו וללמוד מדרכיו. פעם באו אליו שתי נשים. התוודתה אחת מהן על חטא כבד שחטאה ואמרה לצדיק: "כבר בקשתי סליחה מהאדם שהסבתי לו רעה, ובכל זאת אין מצפוני נותן לי מנוח; אמנם סלח לי האיש, אבל מי יודע אם סלח לי אלוהים? חמור מאוד החטא שחטאתי".

החריש הצדיק. אחר כך פנה אל האישה השניה ושאל אותה "מה לך?". ענתה: "אני רק ליויתי את חברתי זו, שהתוודתה לפניך זה עתה".

שאל אותה: "ומה רצונך?", ענתה: "לקבל ברכתך".

"יפה מאוד" אמר הצדיק "הרי ברכתך נתונה לך; כנראה שלהתוודות אין לך צורך".

"לא ולא" אמרה האישה "אין דבר מכביד על מצפוני, ברוך השם. ואם חטאתי, הרי הם חטאים פעוטים, עברות קלות של מה בכך, ולא כדאי לגזול זמנך ולספר עליהם".

אמר הצדיק לאישה הראשונה: "ראיתי כי נכנע לבבך לפני האלוהים. לכן עשי זאת בתי: צאי אל מעבר לגדר והביאי לי אבן גדולה ככל שתוכלי לשאת, כי גדול החטא שחטאת" ולשניה פנה ואמר: "צאי גם את שמה ואספי אבנים קטנות, כי עוונותיך קטנים היו".